

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipai Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye

Előfizetési r: Egy évre 100 Lei
Félévre 50 Lei - Egyes szám 3 Lei

Megjelenik minden hó 1-én
XIV-ik évf. 1933 május 1 4-5 sz.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bukarest, V Strada Isvor 11 sz.

Május elseje - új harcok kezdete

Irta: Bartalis Sándor

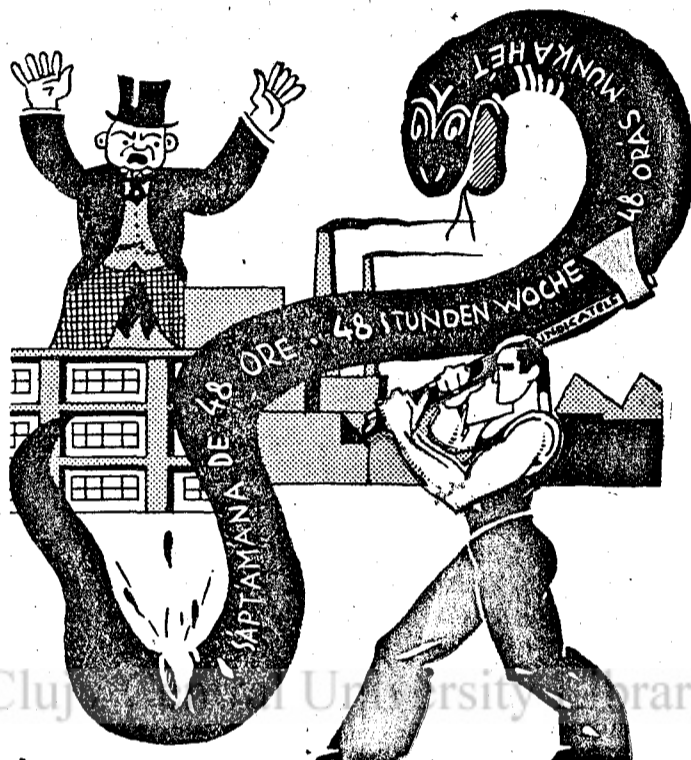
Vészelyes gondokkal, de a végső győzelembe vetett töretlen hittel ünnepli a világ dolgozó népe, a munka nagy ünnepét: május elsejét. 1889-ben tartott nemzetközi kongresszus óta ma, midőn a negyvennegyedik május elsejéhez érkezik a munkásság, megáll egy pillanatra, seregszemlét tart sorai felett, visszapillantást vet a megtett göröngyös, tövises útra, melyen előretörtetve ezerféle ellenséggel kellett megküzdeni ezerféle akadályokat kellett legyűrni, hogy egy-egy lépést tehessen a kitűzött cél felé.

Az út nehéz volt, de nem csüggedt az uttorok táborra, mintahogy nem csüged ma sem, hanem ujult erővel, a szocializmusba vetett hittel és reménységgel tör előre, a reakció minden gáncsvetése ellenére mindaddig, amíg a kitűzött célhez ér, az új igazságosabb világrendhez.

A világ urai mindig ellenséges szemmel nézték a munkásság felszabadulási törekvését. Már a legelső májusnak is az ünneplését terror, börtön és vérontás kísérte, ami évről évre folyton megismétlődött a világ egyik vagy másik országában. A kapitalizmus soha nem tud belenyugodni, a munkásság által teremtett ünnepnek az elismerésében, mert tudja, hogy ez nem szimpla ünnep, nem munkakerülés, tudja, hogy a gépek, a bányák, műhelyek és irodák önkéntes pihenése és minden kalapács ütésnek az elcsendesedése egy-egy súlyos vádirat a kapitalista világrend ellen, amely a proletáriátus véres verejtéke árán épült fel, amelyhez annyi sok átok és keserűség tapad. Tudják, hogy ennek a súlyos vádiratnak az alapján a nép ítélőszéke el fogja seperni uralmukat és helyébe a kollektív szocialista társadalmi rendszert fogja felépíteni, ahol egyenlő kötelezettségek és jogok felett fognak rendelkezni a népek milliói.

Ma a kapitalista osztály kezében van minden gazdasági és politikai hatalom. De kezében van a technika haladásának minden gyönyörű vívmánya, a tudomány minden ágazata, ami az összemberiség boldogulását kellene szolgálnia, de ami ehelyett, a mai kapitalista rendszerben, átka az emberiségnek. A kapitalista osztály ezen eszközöknek a birtokában, mérhetetlen vagyonokat és javakat halmoz fel egyik oldalon, míg a másik oldalon végtelen szenvedést és nyomort zúdít a munkásságra.

A mai szörnyű gazdasági válságnak leküzdésére semmi komoly lépés nem történik a kapitalisták részéről. Ellenkezőleg a munkásság jajkiáltását a legvadabb szenvedéllyel, faszizmussal és különféle formákban megnyilvánuló diktatórikus eszközökkel fojtják el. Minden, amit a kapitalizmus tett a gazdasági válság megoldására az a munkabérek letörése és a szociálpolitikai intézkedések és munkásvédítvények lábbaltiprása volt. A kapitalisták nem érzik a gazdasági válság következményeit. Egyénileg minden kapitalista a jólét bőségében dúsul. Az ipari termékek magas áron való értékesítésére kartelekbe, trüsztokbe tömörülnek, melyeken keresztül diktálják az árakat, mi által a legnagyobb gazdasági válság idején is óriási profitra tesznek szert. Ha tultermelés van, a raktárak tömve vannak, bezárták a gyárak kapuit, a munkások tizezreit munkátlanná, földönfutóvá teszik, míg ők ülnek az aranyhegyek tetején nyugodtan!... Ez a kapitalista világrend.

Igen hosszú a 48 óra!

A munkásosztály létevé teszi parancsoló szükségességé, hogy a kapitalista világrendnek és a fascista reakciónak a végnélküli kizsákmányolása ellen, egységes sorokban vonuljon fel, jelentőségének és erejének tudatában, a maga eszközeit kell szembe helyezze és követelje azon eszközök életbeléptetését, amelyek alkalmasak a mai világégést megállítani és a népek millióit egyenlő módon biztosítani az emberséges megélhetésről.

Ma, hivatalos becslés szerint is, 30 millió a munkanélküliek száma, — de a valóságban ennél sokkal több — amelyhez ha hozzászámítjuk a családtagokat is 120 millió a száma azoknak, akiknek a betevő falatjuk sincs biztosítva. Hogy ez az óriási embertömeg munkához és kenyérhez jusson, követeljük a termelést és a munkaidőt olyan alapokra fektetni, hogy a pusztulás útján levő milliók ismét produktív elemeknek érezzék magukat. Visszanyerjük emberi önértéküket, munkaképességüket és ne legyenek kénytelenek munkanélküli segélyen és irgalom kenyéren tengetni reménytelen életüket. Amíg ez a kérdés nincs rendezve, addig nincs és nem lehet nyugalom ezen a földön.

Ezért követeljük a heti 40 órás munkahét bevezetését bér leszállítások nélkül. Ez az egyedüli megoldás ami azonnal munkához juttatja a munkanélküliek egy részét, miáltal emelkedik a fogyasztás, ami ismét munkateret nyújt a munkanélküliek másik részének. Nem mondjuk, hogy a 40 órás munkahét olyan csodaszert, amittől egy csapásra megszűnik a beteg világ minden baja, de olyan eszköz amely átmenetileg enyhít a betegségen és megszünteti a mai eszeveszett gazdasági zűrzavart. E mellett meg kell szüntetni a munkásság rovására üzött észnélkül rohanó racionalizálást és összhangba kell hozni a termelést a fogyasztással.

A kapitalisták önszántukból soha sem térnek rá erre az útra, nekik a profit a fontos de a munkásság kell legyen az a tényező,

amely arra rá kényszerítse őket. A fejlődés, a technika, a tudomány szédítő irama a termelést egyre magasabb csúcs felé hajtja, de az emberi ész azt kormányozni is kell tudja, a maga boldogulása érdekében, mert különben hiába fognak állni az aranyhegyek és az aranyhegyek tetején a kapitalisták, mert el fog pusztulni a természet legdrágább kincse: az emberi élet.

Ez a május elseje demonstráció kell legyen a népjogokért, demonstráció kell legyen a munkásvédítvények betartásáért, azok kibővítéséért és demonstráció kell legyen a világbékéért és a 40 órás munkahéért.

A mai munkás generációnak kötelessége sikrasszálni a szabadságért, kötelessége megvédeni pártját, szakszervezeteit, és azokat a szociális vívmányokat, amelyekért évtizedeken keresztül harcolt.

Kötelessége harcolni a világbékéért. A nép békeségben és gazdasági közösségben akar élni. Csak a kapitalistáknak érdekük a háboru, akik nem ismernek és nem kimélnek sem hazát, sem emberi életet, csak a meggazdagodást, a szent profitot tartják szem előtt. A világháború befejezése óta állandóan folynak a leszerelési konferenciák, de a leszerelés egy lépéssel sem haladt előre, egy fegyverrel, egy ágyúval sincs kevesebb, hanem sokkal több, mint amennyi volt. Az igazi világbéke biztosítéka csak a népek szolidaritása, a nemzetközi testvéri összefogása lehet, amit csak a nemzetközi szocialista Internacionáléba tömörülve érhetünk el.

*

Ugy tűnik fel, mintha egyes országokban a reakció vész felhői borítanák el a felkelő május elseje biborvörös napsugarait. Ugy tűnik, mintha végleges elborujással fenyegetné a marxista tanokat, a szocializmus reménysugarait. Tagadhatatlan nehéz időköt élünk, súlyos megpróbáltatások következtek a demokráciára és elsősorban a szociáldemokráciára. De csüggedésre nincsen ok. A szocializmus történelmében nem ez az első eset és talán nem is az utolsó. Azok a vész felhők nem a természet igazi tüneményei. A reakció mesterséges felhői azok, viharágyukból eredő felhők amelyeket a természetes fejlődés foszlányokká tépve fog eloszlatni és ujult erővel fog felderülni a demokrácia, a szocializmus megtermékenyítő napsugara.

Amit most Németországban a reakció bérencsei el akarnak érni, azt Bismark a „vaskezű” német kancellár ez előtt mintegy 50 évvel a kivételes törvényekkel már egyszer megkísérelt, azonban eredmény nélkül. A szocializmust kiirtani nem lehetett és most sem fog sikerülni. Terorral, börtönnel, vérrel és rendőrcsizmával nem lehet egy új világot felépíteni, nem lehet a munkanélkülieket jól laktatni.

A német események fölött nem csüggedhet el a munkásság. Nem szabad elfelejteni, hogy mi szocialisták egy új világ megteremtésére vállalkoztunk, miközben kemény harcot kell vívjunk az ó világ megcsontosodott uraival, akik utolsó tartalékerejüket is felvonultatják uralmuk védelmére. Azonban hiába védekeznek a sötétség bagolyvárainak urai, mert a munkásság nem nyugszik addig míg vállalkozását valóra nem váltja — míg fel nem építi az új világot, a szocialista társadalmi rendszert. — Ezért ez a május elseje legyen új harcok kezdete.

A társadalmi (betegsegélyzők) biztosítás egységesítése

Romániában a háboru óta érvényben volt 3 rendszerű társadalmi biztosítás: Regát, Erdély, Bukovina 1933 április 4-ével megszűnt és helyettük érvénybe lépett a társadalmi biztosítás egységesítéséről szóló törvény. Az új törvényt a parlament 1933 április 4-én 115 szavazattal egy ellenében megszavazta mely a Monitorul Oficial 83-ik számában 1933 április 8-án megjelent. Epp ideje volt már, hogy megszűnjön az a zűrzavaros helyzet, amely ebben a három féle biztosítási rendszerben uralkodott, mindenik, a munkásságra nézve külön jogokkal és kötelezettségekkel bírt, aszerint, hogy ki melyik tartományban lakott. Minden kormány hordozott zsebében egy-egy társadalmi biztosítási törvénytervezetet, azonban egyiknek sem volt meg a bátorsága arra, hogy a munkás osztály napi rendjén levő eme irányú követelését a megvalósulás stádiumába hozza.

A munkaadók a helyzet tisztázására irányuló minden törekvésnek ellentáltak, mellyel szemben a munkügyi miniszterek minden szándéka elégtelenné bizonyult a két tényező — munkaadó és munkás — közötti nézeteltérések kiegyenlítésére. A politika befurakodott ebben az intézményben is és eszközök kovácsolt belőle az összes politikai pártok hasznára.

Egy ilyen természetű helyzet továbbra nem maradhatott volna fenn anélkül, hogy az egész intézmény léte alapjában meg ne rendüljön. A munkásság bizalma a társadalmi biztosítás intézménye iránt teljesen megingott.

De éppen ennek az intézménynek van legnagyobb szüksége azoknak a teljes bizalmára, akik tőle a támogatást várják. Azonban, hogy ezt az annyira szükséges bizalmat a munkásságtól elnyerje, akkor ez az intézmény tényleg a maga hivatásának kell élnie s a politikát, mint ide nem valót a maga testéből örökre ki kell küszöbölje. Vajjon a hivatottak letudnak-e vetközni politikai szenvedélyüktől s ezzel valóban szolgálják a világ legszáműzöttebb embereinek eme irányú érdekeit? Ez a feltett kérdés, mert ha „nem”, akkor az új törvény jó részei is hatástalanná válnak és ellenkező eredményre vezetnek.

E két hasáb meglehetősen szűk helye nem teszi számunkra lehetővé, hogy az új törvénynek apróbb részeit tegyük boncolás tárgyává, körvonalazzuk az általános vezéreket és lapunk következő számában módunkban lesz részletesebb ismertetést nyújtani. Általános vonatkozásban az új törvény nem kielégítő. Elsősorban az autonomia elvétől úgy, amint mi azt értelmezzük, hogy a két faktor — munkaadó és munkás — legyen az irányadó, elálltak. A miniszter jóvoltából adott autonomia, egészen más valami. A társadalmi biztosítás irányításában semmi sem változott a multhoz viszonyítva. Változtak ugyan a személyek, de alapjában a rendszer megmaradt.

Ezideig a betegsegélyzők tanácsát a miniszter nevezte ki, a szakszervezetek részéről történt javaslatok alapján s a miniszter ebben minőségében azt erősítette meg, akit akart.

E szempontból a helyzet csak annyiban módosul, hogy a javaslatokat a munkakamarák teszik meg.

Milyen autonomia lehet az, ha a társadalmi biztosító intézmények tanácsait a miniszter nevezi ki? Sőt, a multhoz viszonyítva rosszabb körülmények közé jutottunk, mert a szakszervezetek mégis hozzáértő embereket javasoltak a tanácsban, míg a munkakamarák útján körtendő javaslatok alapján illetéktelen emberek is kerülhetnek a társadalmi biztosító intézmény vezetésébe.

A törvény e része ellentétben áll a Nemzetközi Munkügyi Hivatal összes javaslataival, melyek oda irányulnak, hogy minden országban ezen intézmények a legteltesebb autonómiának az alapján álljanak.

Jellemzővé teszi a törvényt az a körülmény, hogy a központi biztosító pénztár igazgató tanácsában a miniszter helyét biztosított egy csomó olyan embernek, kik a társadalmi biztosító intézménnyel közelebbi nexusban nem állanak.

Az igazgatótanács a következőképpen tevődik össze:

9 munkaadói kiküldött.

9 munkás kiküldött.

1 társadalmi biztosító szakértő.

1 jogász.

1 laptulajdonos.

A bukarésti kereskedelmi akadémiának tanácsa.

Az állam általános számvevősegi vezérigazgatója.

A központi biztosító pénztár vezér és alvezérigazgatója.

Amint a fentiekből kitűnik, az új törvényben belekavartak egy kis hazai mártást, amit egyelőre addig a pillanatig, amíg a munkás osztály erejének tudatával kiküzdje az autonómiát, meg kell emésszük, amint azt elkészítették. El kell azonban ismerjük, hogy a mult zűrzavaros helyzethez viszonyítva az új törvény jelent egy lépést előre. Vonatkozik ez különösen a regátra, ahol ebből a szempontból valóságos katasztrófális helyzet uralkodott. A társadalmi biztosító intézménynek jelenleg 591.661 tagja van, melyből 300 ezer Erdélyben van. Ha a megmaradt 300 ezer tagot felosztjuk: Bánát, Bucovina, Beszarábia és a Regát területeire, könnyen alkothat fogalmat mindenki arról, hogy a Regátban a társadalmi biztosítás ugyszólván nem létezett, szervezetlen volt.

A központi biztosító pénztár közgyűlésének megtartásáig a munkügyi miniszter interimár bizottságot nevezett ki. Az interimár bizottság április 14-én megtartott alakuló ülésen az ország egész területére 32 társadalmi biztosító pénztárt (casa asigurare) határozott meg az alábbi városokban:

Arad, Nagyvárad, Bacău, P.-Neamț, Brăila, Braşov, Bucureşti, Cernăuţ, Rădăuţ, Chişinău, Cluj, Dej, Constanţa, Craiova, Alba-Iulia, Deva, Petroşeni, Galaţi, Iaşi, Roman, Piteşti, Ploeşti, Câmpina, Buzău, Târgovişte, Szatmár, Szeben, Segesvár, Maros-Vásárhely, Resiţa, Lugos és Temesvár. A járulékok és pénzbéli segélyek összegének nagyságát a következőképpen alapították meg.

A munkás bizalmiférfiak jelentősége

Egy olyan szervezet, mely hivatva van, hogy tagjainak kulturális és nevelési érdekeit szolgálja s egyszersmind a munkásság harci eszköze legyen, a jól megszervezett irányítás mellett arra van szüksége, hogy tagjainak összessége kötelezettségüket fejelemzetten teljesítsék.

Ez az elv szolgált irányadóul a szakszervezetek keletkezésétől kezdve. Az erős és fejelemzett szakszervezetek gyakran a hadsereggel voltak összekapcsolva, mely összehasonlítás azonban csak külsőleg tűnik fel. Míg a hadseregben a vezetés egyetlen személy kezében van letéve, s e vezetésre az egyes alátvaló személyek részéről semmi befolyás nem gyakorolható, a „proletár hadsereg” (szakszervezet) minden tagjának lehetősége van befolyást gyakorolni a vezetésre illetően.

A munkás szakszervezetek vezetése elsősorban tagjaik bizalmán alapszik. Az ezek akarat megnyilvánulása bennük (a vezetőségben) összpontosul és tőlük, vagyis a tömegtől nyerik a vezetők azt az erőt, mely ellenállóképessé teszi őket a legnehezebb harcokban. Nem is képzelhető el a munkásosztály szolgálatában egy olyan másik módszer, amely alkalmas volna a munkástömegek érdekeinek a megvédésére.

De nem változtatható meg az a tény sem, hogy a munkástizek befolyást gyakoroljanak a mozgalomban kialakuló akarat megnyilvánulásra.

A mi mozgalmunk szervei e szellemtől kell legyenek áthatva. A helyi szervezetektől kezdve mozgalmunk legfelsőbb fórumáig minden egyén hozzájárulására és kötelesség teljesítésére van szükség, hogy ilymódon az egymásiránti bizalmat minél szorosabbá tegyük. Bármily irányú eltérések a tagok előnyére káros kihatást idéznek, míg egynek a hibája károkat okozhat az egész szervezetre nézve.

A szervezeteinkbe való belépés alkalmával, a beléptt tag köteles a demokratikus irányelveknek alávetnie magát, valamint köteles minden tudását a mozgalom rendelkezésére bocsájtani és nem várni arra tétlenül addig,

A biztosított tagok az alábbi jogokra tarthatnak igényt:

a) Orvosi segélyre, orvosság, kötszerek és orvosi kellékekre.

b) Pénzbéli segélyekre, betegség, baleset, szülés és halálozás eseteiben.

c) Betegségből vagy balesetből eredő rokkant nyugdíjra.

d) Nyugdíj az utódok részére.

Az öregségi nyugdíjra vonatkozólag érvényben marad az 1932 év május 8-án hozott törvény.

A társadalmi biztosítóról szóló törvény 127. paragrafusának rendelkezései szerint:

Az öregségi nyugdíj újabb megszervezéséig a biztosítottak jogai tovább folynak azon törvények rendelkezéseiben, amelyek ily jogokat alkottak és amelyek csak az azon nyugdíj jogokra vonatkozó pontjaiban maradnak érvényben.

A bányatársulások tagjai és ezek munkaadói egyenlő részben az általános rendszerben foglalt járulékokon kívül egy külön pótlárulékot fizetnek a rokkant-, öregségi-, és utódok nyugdíj jogainak fedezésére.

Kik tartoznak a kötelező biztosítás alá?

Az ipari és kereskedelmi vállalatok, a közös magánüzemek alkalmazottai, a tanoncok és gyakornokok, aztán a kisiparosok és a jogi személyiséggel rendelkező szakszervezetek tisztviselői.

A cselédek a törvény életbeléptetésétől számított 6 hónap mulva esnek kötelező biztosítás alá, mely idő alatt az erre vonatkozó technikai munkálatok eszközöltetnek.

Nem tartoznak kötelező biztosítás alá:

Az általános nyugdíjtörvény alá eső alkalmazottak. A közüzemek alkalmazottai, ha egy törvény alapján létesült speciális biztosító intézménnyel biztosítottak.

Az első évre meghatározott halálozási segély: I. oszt. 2000 lei, II. oszt. 3000 lei, III. oszt. 3500 lei, IV. oszt. 4000 lei, V. oszt. 5000 lei.

amíg a helyzet megváltozik, úgy amit azt ő szeretné.

Hiszen tudott dolog, hogy az összeségünk hozzájárulása nélkül, a helyzet nem fog soha jobbra fordulni. A munkásság helyzetének jobbátétele függ azoktól az erőforrásoktól melyeket az ügy érdekében szolgálatába bír állítani. Minél hatalmasabbak ezen erőforrások annál hamarabb lehet a célt elérni.

A bizalmiférfiak minden adott helyzetben mérlegelniük kell az erőviszonyokat azon nehézségekkel szemben, melyeket az utból el kell háritaniók. Lelkiismeretes határozatok, felelősségteljes tárgyalások, vasfégyelem szükséges ahoz, ha azt akarjuk, hogy a szervezetek energiájának igénybevételére kellő haszonnal járjon.

A bizalmiférfi bármilyen poszton is álljon — ő tanácsadója és képviselője a tagok összesége akaratának de egyben a szervezeti fejelemnek őrzője is. És ezt nem szabad elfelejteni a mai súlyos időkben.

Különösen most, amikor minden rendelkezésünkre álló erővel vissza kell vernünk a munkaadók és ezek uszályhordozóinak támadásait, a bizalmiférfi erősen meg kell állja a helyét. Nem kell el felejtse azt a tény, hogy sok ember bizalmából foglalja el helyét amit betölt s amelyre alkalmas és ezért neki igyekeznie kell, hogy a beléje helyezett reményeket valóra váltsa. A kötelességmulasztás súlyos következményeket hárithat az egész szakszervezetre.

Bizalmiférfi mandátummal felruházott szakszervezeti tagnak kötelességeit mindig a legvégsőbb határik kell teljesítenie, de sohasem szabad önkényesen cselekedni. Ez a mandátum arra is kötelezi, hogy saját akaratát a mozgalom többsége akaratának alávesse.

A bizalom az a sziklakő amelyen a munkásmozgalom felépült és amely nélkül egy munkás szakszervezet létezése el sem képzelhető. Kötelezve vagyunk mindnyájan, kik szivünkön viseljük a munkásmozgalom érdekeit, hogy ezt a bizalmat respektáljuk és ápoljuk.

Az ország valamennyi dolgozóhoz!

Munkások!

A szervezett munkásság ebben az évben a munka nemzetközi ünnepét, Május elsejét rendkívül súlyos viszonyok között ünnepli.

A gazdasági krízis, amely a termelő és dolgozó osztályokat a legsötétebb nyomorba taszította, amely a bérmunkások százezreit az utcára dobta, amely a még munkában maradtak egzisztenciáját és kenyerét napról-napra mindjobban fenyegeti, továbbra is nyomasztó sullyal nehezedik a dolgozó népre.

A reakciós kapitalizmus, felbátorodva a hitlerizmus németországi győzelmén, mindinkább vérszemet kap. A proletáriátus és a dolgozók helyzetének javulására lehetőséget nyújtó demokratikus szabadságjogok ellen a burzsoázia mindenfelé támadásba indult. A burzsoázia eme offenzívájának, amelynek a kapitalista diktatura és a proletáriátus bilincsbevétele a célja, a fascizmus lett a politikai kifejezője. Az ostromállapot bevezetése, a Märzescu-rendtörvény drákói megszorítása, az általános üldözöhadjárat a munkásság szervezetei ellen azt bizonyítják, hogy a burzsoázia nálunk is a fascizmus útján akar haladni.

A nemzetközi politika láthatárát is sötét felhők borítják.

A háborús és reakciós tendenciák mindjobban elhatalmasodtak. A reakciónak sikerült a Népszövetséget tehetetlenségre kárhóztatni, a leszerelési konferencia munkálatait szabotálni, a népek között a gyűlöletet és a sovínizmust mindentelé elhinteni. Az európai államok ellenséges táborokba sorakoznak és állig felfegyverkezve bármely pillanatban készen állnak, hogy egymásnak rontsanak. A világ békéjét komoly veszedelem fenyegeti, az emberiséget az 1914—18. évinél hasonlíthatatlanul szörnyűbb és sokkal rombolóbb mézszárlás fenyegeti.

Munkások! Dolgozók!

Az öntudatos dolgozó osztályoknak éppen az ily súlyos időkben kötelességük harci őrhelyeiken kitartani. Ezen a Május 1-én a munkásosztálynak inkább mint bármikor, emlékeztetnie kell idejére, hogy ereje az egyesülésben és szervezethez rejlik és hogy a felszabadító szocializmus eszméjét legyőzni és megsemmisíteni nem lehet soha. A Romániai Szociáldemokrata Párt és az Országos Szakszervezeti Tanács felhívja a falvak és városok minden dolgozó népét, valamennyi idealista intellektuelt, vessenek számot a fölöttük elvonuló idők döntő fontosságával és tömörüljenek a szociáldemokrácia felszabadító lobogója alá, alkossák meg a szocializmus nagy és hatalmas hadseregét, amellyel a világ valamennyi szocialista pártjai mellett küzdhessünk!

A kapitalizmus szolgálatában álló fascizmus ellen, amely földre akar tiporni mindent, ami munkás, ami demokratikus, mindent, ami szocializmus!

A demokráciáért, a közszabadságokért, amely a dolgozó osztályoknak a szervezkedés, az agitáció és a létért való küzdelem lehetőségét biztosítja!

A sovínizmus ellen, amely az egész világot a barbárságba akarja taszítani.

A népek testvériségéért.

Az emberiség javáért.

Az emberi civilizációt szétromboló, gyilkos háboru ellen.

A népek közötti békéért. Az általános leszerelésért és a kötelező döntőbíráskodásért.

A kapitalista társadalom ellen, amely képtelen az emberiségnek a mindennapi

kenyeret biztosítani, amely csak arra jó, hogy az emberiséget még mélyebb nyomorba, még nagyobb szolgaságba taszítsa.

A munkanélküliek segélyezésért és a 40 órás munkahétért!

A népeket felszabadító és megváltó szocialista társadalomért!

Éljen a Szociáldemokrata Pártban és az Országos Szakszervezeti Tanácshoz

Dolgozók!

tartozó szakszervezetekben való egyesülése mindazoknak, akik dolgoznak, mert ez az egyetlen biztosíték a munkásosztály történelmi felszabadító harcra győzelmének.

Az Országos Szakszervezeti Tanács
Végrehajtóbizottsága

A Romániai Szociáldemokrata Párt
Végrehajtóbizottsága

A Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség Május elsejei kiáltványa

A legnehezebb és legveszedelmesebb idők közepette ünnepeljük e május elsejét, a munka és a nemzetközi szolidaritás ünnepét, amely ünnep, más alkalomkor a proletárelkek fel-emelő örömeinek volt kifejezője.

Felháborodással tekintünk a szélső nacionalizmus örjögő magatartására és ennek részéről okozott millió munkásnak s szervezeteinek nyitott sebeire.

Fájlaljuk az elesett áldozatokat és mindazokat, kik elvükért a börtönökben vagy a gyűjtőtáborokban sanyalódnak. A különböző országok szervezett munkásaira leirhatatlan fájdalom tükröződik vissza és soha nem tapasztalt veszély fenyegeti egyes országokban a munkásságot.

Jogos harag tölti el mindazokat, kiknek szívében az igazság és emberiség érzése lakozik, de ezen érzésekből új erők születnek, melyek egy napon elseprik ezt a vérell és borzalmasággal telített szegényt, mert mindezek az áldozatok nem lehetnek hiábavalók.

A meghozott áldozatok minden ország proletáriátusát arra fogják lelkesíteni és serkenteni, hogy újabb harcokat vívjon és a vereségeket okozó hibákból a tanulságot levonja. Ki kell irtani a munkásosztály kebelében dúló egyenetlenséget mint olyat, amely a munkásosztály erejét mélyen aláásta. El kell háritani az utból mindazokat az akadályokat, melyek kérekkötői az igazi egységnek, mert a szabadságunk forog kockán és jövőnkön van szó. Kimagyarázásokkal és önámításokkal a szervezetek megbontása miatt senki sem vonhatja ki magát a felelőség alól.

Nem-e kellett aggodnunk a háboru legsötétebb éveiben, hogy egy szélső nacionalizmus győzelme mindörökre lehetetlené fogja tenni a nemzetközi szolidaritás eszméjét?

Ma erőteljesebb megújulással mint valaha, az emberiség öntudatában belevésődött a nem-

zetközi munkásszolidaritás eszméje, a nemzetközi összetartás. Egy új világ van kialakulóban, dacára annak, hogy a reakció szélesebb területeken alkalmazza az erőszak és hontalanítás fegyverét mint bármikor. Ha a reakció azt hiszi, hogy a demokrácia és a munkásosztály felszabadításának eszméjére halálos csapást mért, akkor nagy önámításnak teszi ki magát. Ez csak egy utolsó vergődése azoknak a gazdasági és politikai erőeknek, melyek érzik, hogy évszázados uralmuk ingadozik.

Visszaemlékezve az első májusi ünnep legfőbb hivatására, mint a munkaidőleszállításért megindított nemzetközi demonstrációra ismét harcra szólítjuk a munkásság tömegeit, hogy küzdjön a gazdasági krízis ellen, a 40 órás munkahét megvalósításáért, mint amely alkalmas eszköz a krízis és a munkanélküliség enyhítésére.

Most, sokkal inkább mint bármikor sikra kell szálljunk ezen követelések megvalósításáért.

Rendkívüli fontossággal bír ránk nézve a munkanélküliség enyhítésére vonatkozó program megvalósítása. Célunk most mint volt: a jelen tervnélküli és csak a profitra támaszkodó társadalmi rend megváltoztatása. Nagy harci és áldozatkésztségre van szükség, hogy felszabadítsuk a célhoz vezető utat. De ennek megvalósítására minden áldozatkésztséget meg kell hoznunk, mert ennek a harcnak eredményes kimenetelétől függ a munkásosztály sorsa. Nehéz idők irányában haladunk. De a munkásosztály és vezetőik a mozgalom tradíciójából, a meggyőződésből és hitéből meríti azt az energiát, mely szükséges az utban álló akadályok elháritására és az ellenfél legyőzésére.

A kedvezőtlen körülmények dacára utunk a közös cél irányában halad és ezen az uton nincs elfáradás, nincs ingadozás.

A Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség

A szakszervezeti Internacionálé ülése Zürichben

A szakszervezeti Internacionálé választmányi ülését április 8-án tartották meg Zürichben. Az ülésen résztvettek Európa majdnem összes államainak küldöttei.

Az ülés a németországi súlyos helyzetet tárgyalta meg Hitler uralmával kapcsolatban.

A jelentést Schevenles elvtárs tette meg.

A választmányi ülés határozati javaslatot fogadott el, melyszerint megbélyegzi a fascizmust és Hitlerizmust — és a súlyos viszonyok között levő német munkásságot a legteljesebb szimpátiájáról biztosítja.

Határozatot hoztak a németországi menekültek segélyezésére vonatkozóan, továbbá az Internacionálé székhelyét Berlinből Párisba teszik át, tekintettel arra, hogy ilyen viszonyok közepette az iroda jelenlegi székhelyén nem tudja hivatását betölteni.

Mertens elvtárs által tett részletes jelentés után a 40 órás munkahét megvalósítása érdekében egyetértőleg a szocialista Internacionáléval egy memorandumot fognak kidolgozni, amelyet a gazdasági világkonferencia elé terjesztenek.

Franciaország

Az országos szaktanács kebelében álló szakszervezetek mozgalmat ieditottak a fascizmus ellen és a 40 órás munkahét megvalósításáért. E mozgalmak hatalmas gyűlésekben nyertek kifejezést, amelyeken részt vettek: Marseille, Bayonne, Vimes, Saint Nazair Lyon városok munkássága és lakossága.

Svédország

A közelmúltban, 170.000 embert érdeklő lejárt kollektívszerződéseket további egy évre hosszabnitották meg, a régi feltételek mellett. A szerződések meghosszabbításával most a bérek egy évre biztosítva vannak.

Helyreigazítás

A lónyal szaktársaink a következő helyreigazítást kérték: A február hó 7-én tartott évi közgyűlés Trinka szaktárs visszavétele ügyében úgy határozott, hogy csak abban az esetben léphet vissza a tagok sorába, ha egy a szaklapban, mint a „Munkás Újság”-ban bocsánatot kér az elkövetett hibáért. Ellenkező esetben a kizárás továbbra is érvényben marad. Előző lap számában közölt közgyűlési tudósításból ez a feltétel kimaradt, amit ezúttal igazítottunk helyre.

Uj kollektivszerződés Kolozsváron

A kolozsvári villamosmű munkásainak kollektivszerződése ez év április hó elsején járt le. A kollektivszerződés a felek közös meg egyezés alapján egy évi időtartamra hosszabbították meg. A régi, illetve a megújított kollektivszerződés körülírja a fizetésekre vonatkozó megállapodásokat és szabályozza a munkaadók és munkások közötti munkafeltételeket. A szerződés feltételei 26 pontban vannak összefoglalva, melynek kivonatát röviden alább közöljük:

A munkások három fizetési kategóriában vannak beosztva és pedig:

a) csoport: esztergályosok, villanyszerelők, műszerészek és kömüvesek

Felszabadulási időtől számított
1—2 év 18 lej, 2—4 év 21 lej, 4—6 év 25 lej, 6—8 év 27 lej, 8—10 évig 28 lej, 10 éven túl 30 lej óránként.

b) csoport: lakatosok, bádigosok, gépészek, gépkocsivezetők, kovácsok

1—2 év 17 lej, 2—4 év 20 lej, 4—6 év 23 lej, 6—8 év 26 lej, 8—10 évig 27 lej, 10 éven túl 29 lej óránként.

c) csoport: Segédmunkások, segédgépkecsivezetők, napszámások, éjjeli őrkök, vonalőrök

13 lej, 14 lej, 14.50 lej, 15 lej és 16 lej óránként. Ezek az órabérek alapbérek és mint ilyenek jönnek lakintébe a bérrevízióval is. Munkabérrevízió, 4—4 havonként történik, a munkaügyi Inspektorátus mellett működő árvizsgáló bizottság által megállapított árhullámzások alapján.

A különórák a következőképpen díjazotnak: Az első különóráért a rendes órabér és annak 25 százaléka, a második különóráért a rendes órabér és annak 50 százaléka, a következő két különóráért a rendes bér és annak 75 százaléka, azontúl a rendes órabér és annak 100 százaléka jár. Az ünnepnapokon végzett különórák 100 százalékos pótlékkal díjazandók, és az éjjeli különórák is. Éjjeli munkaidőnek az esti 22 órától reggel 6 óráig terjedő idő számítódik. Minden 4, túl órában végzett munka után egy fél órai fizetett pihenő idő jár. Éjjeli inspekciónak a városi villamos üzemnél éjjelenként 100 lej pótlék jár.

A villamosművek gépészei, kapcsolótábla kezelők, gépkocsi vezetők, gépápolók, kapcsolótábla kezelő segédmunkások, valamint a zsilipőrök természetbeni lakást, fűtést és világítást élveznek. Azon gépészek, kapcsolótábla kezelők és gépkocsi vezetők, akik természetbeni lakást nem élveznek havi 1000 lej lakbérpótlékot és évenként 3 öl tüzfát kapnak díjmentesen. A villamosművektől természetbeni lakást nem élvező gépápolók, kapcsolótábla kezelő segédmunkások havi 600 lej lakbérpótlékot és 3 öl tüzfát kapnak díjmentesen.

A gépkocsi vezetők minden két évben egy rendbörnyűt és egy pár borkesztyűt kapnak díjmentesen. A garázsnál egy pár gumicsizma bocsátatik rendelkezésükre, a gépek mosásához.

A villamosmű főgépészei és főszerelői természetbeni lakást (két szoba konyha) fűtést és világítást kapnak. Azok akik természetbeni lakást nem kapnak havi két ezer lej lakbérpótlékot, 4 öl tüzfát és villanyáramot kapnak díjmentesen. Azok a munkások, akik nem kapnak díjmentesen tüzfát, évenként beszerzési áron három öl tüzfát kaphatnak, mely a fizetésükből 16 heti részletben lesz levonva.

Intézkedik a kollektivszerződés a fixetési szabadságról is ami egy évi szolgálat után 7 nap, 2 év után 8 nap, 3 év után 11 nap, 5 év után 14 nap, 10 év után 20 nap, 10 évi szolgálaton felül minden év után még egy-egy nappal emelkedik, azonban 30 napnál tovább nem tehető.

Betegség esetén a munkás annyi időn át, amíg a betegségyelző pénzár kezelésében áll, de legfeljebb 26 hétig egy évben, a betegségyelzőpénztár által kiutalt segély és a rendes munkabérek közötti különbözetet kapja a vállalatától. Az igazgatóságnak jogában áll a beteg állapotát bármikor ellenőrizni.

Betegség, rokkantság vagy baleset következtében bealott munkaképtelenség miatt elbocsátás esetén, ha a betegséget, rokkantságot, vagy balesetet a vállalatnál teljesített szolgálat közben, vagy annak következtében kapták, illetve szenvedték, a munkások végkielégítésben részesülendők és pedig: 2 évi szolgálat után 2 havi fizetésüket, 4 évi szolgálat után 4 havi fizetésüket, 6 évi szolgálat után 6 havi fizetésüket, 8 évi szolgálat után 10 havi fizetésüket és 10 éven felüli szolgálat után egy évi fizetésüket kapják végkielégítés képpen.

Az elhalálozott alkalmazotti hozzátartozói, özvegyei és gyermekei, lemenő rokonsága vagy a családtagjai, három hónapig maradhatnak az elhunyt által adott lakásában, az elhunyt által élvezett összes jogokkal együtt. Ezenkívül az alkalmazott hátramaradtjai, özvegye, vagy 18 éven aluli gyermekei az elhunyt egy havi járandóságához van joga, ha az elhunyt legalább egy éve volt az üzem szolgálatában, 2 havi járandósághoz ha 1—3 év között volt az üzem szolgálatában és 3 havi járandósághoz, ha ennél több ideje volt az üzem szolgálatában.

Még több kisebb rendelkezéseket tartalmaz a kollektivszerződés a munkások javadalmazását illetően. Viszont körülírja a szerződés a munkások kötelezettségeit is. A szerződésből

eredő és a munkafolyamat alatt történő konfliktusok elintézésére paritásos alapon, egy két két tagból álló fegyelmi bizottság működik, melynek elnöke a vezérigazgató, vagy annak helyettese. A fegyelmi bizottság által kirovandó büntetéseket egy külön szabályzat állapítja meg.

A kolozsvári villamosmű munkásainak jelen kollektivszerződése az összetartásnak a tanujelét bizonyítja. És bizonyítja azt, hogy a munkásság a szerzett jogait csak úgy tudja megtartani és megvédeni, ha a boldogulása útját

nem a felhők között keresi, és nem egyes bomlott agyu emberek fantáziája után igazítja az élet útjait, hanem a reális élet körülményeivel számolva a szervezethez erejére támaszkodik.

Itt említjük meg, hogy ugyancsak Kolozsváron, a Renner börtgyárban foglalkoztatott vasmunkás szaktársaink kollektivszerződése lejárt és az új szerződésre vonatkozó tárgyalások a napokban fognak megindulni. Mint-hogy e gyárban dolgozó szaktársaink is példás szervezethez rendelkeznek, remény van rá, hogy az új szerződés kötésénél érvényre fogják juttatni jogukat.

G y ü l é s e k

Szervező gyűlés Brailán

Április hó 2-én a brailai vasipari üzemekben foglalkoztatott munkások jól látogatott szervező gyűlést tartottak. A gyűlést Cucu szaktárs nyitotta meg. Az egybe gyűlt vasmunkásokat St. Mihalcea a kikötő munkások Szövetségének elnöke üdvözölte és szervezkedésre, testvéri összetartásra buzdította a jelenlevőket. A vasuti munkások nevében Vasiliu elvtárs beszélt a gyűlésen és üdvözölte a vasmunkások megmozdulását.

A Szövetség részéről Muntean szaktárs ismertette a munkásság gazdasági helyzetét. Párhuzamot vont a szervezett és szervezetlen munkások bér- és munkaviszonyai között. Ott ahol szervezettek a munkások, minden krízis ellenére, bár nehézségek árán, de mégis sikerült kollektivszerződések kötésével a munka és bérviszonyok letörését megakadályozni. Majd a Szövetség helyzetét és annak céljait ismertette, szervezkedésre hívta fel a brailai vasmunkásságot.

A lelkes hangulatu gyűlés után számosan léptek be a szervezetbe és minden remény meg van rá, hogy a szervezeti élet Brailán is gyökeret fog verni.

Aninószá

Az aninószai csoport vezetősége mult hó 25-én teljes vezetőségi ülést tartott, mely alkalommal kimerítően foglalkozott a csoport tagjait érdeklő gazdasági és szociális helyzettel. Az ülést Crăciun elnök szaktárs kimerítő jelentést terjesztett elő. Beszámolt, hogy a herületi titkár szaktárs közbejöttével lépéseket tettek a bányagazgatóságnál, hogy bizonyos korhatárt elért szakmunkások legyenek előléptetve magasabb fizetési osztályba, a kollektivszerződés értelmében. Továbbá közbejártak az igazgatóságnál, hogy a jövőben a bérfizetés nem a bányánál, hanem a műhelyekben történjen. A szaktársak tiltakozásukat jelentették be, amiért az igazgatóság megszabja a husra szóló hitelt, mely szerint csak 50 lej hitelt engedélyez fejéenként a mészárszékben, ami nem elég. Megállapodás történt az igazgatósággal arra nézve, hogy a műhelyben dolgozó szaktársak 10 perces reggeli időt élvezzenek ezután.

A vezetőségi ülés kimerítően foglalkozott a munkakamarák kérdésével, a betegségyelzővel, a munkássájtóval és a szervezeti élet intenzív kiépítésével.

Amint az itt ismertett jelentésből kifünik, a csoport vezetősége lelkes és tevékeny munkálkodásba kezdett és kívánjuk, hogy munkálkodását ezzel a kitartással és odaadással folytassa a jövőben is, — a munkásság érdekében.

Anina

Az aninai csoport közgyűléséről a következő tudósításban számolunk be: A gyűlést Klein elnök szaktárs nyitotta meg. A pénztári jelentést Șaovák szaktárs terjesztte elő, melyből kitünik, hogy a csoport központi bevétele a mult évben 96.123 lej volt, melyből segélyekre kifizettek 53.175 lej. A csoport 20 százaléka 16.225 lej. Központi készpénz 14.238 lej. Különfélékre kifizettek 12.385 lej. A csoport helyi bevétele 29.455 lej volt és kiadása 26.817 lej. Maradt készpénz állomány 2638 lej.

Kohlrus szaktárs ellenőri jelentése után Klein szaktárs a folyamatban levő kollektivszerződés kötéséről tesz jelentést. A továbbiakban ismerteti a csoport mult évi tevékenységét. A jelentések tudomásul vétele után az új vezetőségre a következő szaktársakat választották meg: Elnökök: Klein Ioan és Laick József. Jegyzők: Varga András és Molnár Gábor. Pénztáros Snovák József. Könyvtárosok: Szvoboda József és Schützler Károly. Ellenőrök: Kohlrus Antal, Gráf Károly és Spischak József. Választmányi tagok: Patzeld Oszkár, Pipál Ferenc, Billek József, Fischer Friedrich, Obronescu Lambert, Mottl József, Motzig Péter, Gráf Rudolf, Jasenszki Rudolf, Mottl Alois és Matistyák Károly.

Cimváltás

A resicai csoport új helyiségbe költözött és felhívjuk az érdekelteket, hogy úgy a csoport, a párt, valamint a sport szakosztályok részére minden postai küldemény a következő címre küldendők: *Str. Carmen Sylva, No. 44.*

SZÖVETSÉGI KÖZLEMÉNYEK

A multévben tartott kongresszusi határozat szerint azon tagok akiknek 1922 és 1932 év közötti tagságuk folytonosságában hosszabb vagy rövidebb megszakítás van (vagy hátralékosok) ezt az időt rendezhetik heti 5 lejjel, mely esetben belépési idejük az első belépés napjától számítódik.

Azon tagok akik hátralékos idejük alatt munkanélküliek, vagy betegek voltak és járulékaikat ezért nem fizethették, ezek ingyembélyeget kaphatnak erre az időre.

Tekintettel arra, hogy ezen határozat módját nyújt minden hátralékos tagnak, hogy járulékat rendezhesse és a szakszervezetnek tagja legyen az első belépés napjától. Kérjük a vezetőségeket, hogy igyekezzenek a legszélesebb körbe tudatni a munkástársakkal ezen határozatot. Ezeket a tagsági könyveket be kell küldeni a központba felülbélyegzés és az igényjogosultság kezdete határnapjának a megállapítása végett.

Több esetben tapasztalni lehet, hogy egyes csoport vezetőségek a tagsági könyvekben nem ragasztanak bélyeget, hanem „pláti” vagy „fizetett” bélyegzővel nyugtazzák a befizetett járulékokat. Felhívjuk a csoport vezetőségeket, hogy ezt minden körülmények közt el kell kerülni. Minden befizetett járulékkal ellenében bélyeget kell ragasztani, Felhívjuk a tagokat is, hogy ehez ragaszkodjanak a hetijárulékal fizetése alkalmával, mert a „pláti” vagy „fizetett” bélyegzővel ellátott nyugtázások nem érvényesek.

Felhívjuk a csoport vezetősegeket, hogy az ifjammunkás és a könyvtár ügyben kiküldött kérdőívet haladéktalanul küldjék be a központi irodának.

Valamint kérjük, hogy a szaklap szükségletük változását havonta jelentsék be, minek alapján mindig a kellő mennyiségben kaphatják a csoportok.

Központi titkárság

Halottaink

Gyallai Dezső Sárd	5000 lei temetk. segély
Muntean Nicolae Nadrag	2000 " " "
Freitz Nicolaus Reșița	4000 " " "
Adalman Adolf	" " "
Func Nicolaus	" " "
Toth Francisc	4000 " " "
Fischer Iosif	5000 " " "
Vlad Ioan	5000 " " "
Șchmidt Francisc	5000 " " "

Elhunyt munkástársaink emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

„A Szövetkezeset”

Ezen a címen Jócsák Kálmán elvtárs a munkásmozgalom régi ismerőse 32 oldalra terjedő havi folyóiratot indított meg. Amint az első számának tartalma is bizonyítja a folyóirat rendkívüli hozzáértéssel és gondnal van megszerkesztve. Felöleli mindazokat a kérdéseket amelyek a szövetkezeti eszmét körülhatárolják úgy gyakorlati mint elméleti tekintetben. Sajnos, egy ilyen irányu sajtóterméket nélkülözött a Romániai munkásmozgalom, ami pedig igen nagy szolgálatot tett volna, amég zsenge korát élő szövetkezeti mozgalomnak. Ezért figyelmükbe ajánljuk összes csoportjainknak és szaktársainknak, olvassák és terjesszék, hiszen a szövetkezeti eszme a szocialista mozgalom egyik igen fontos ágazatát képezi.

Negrendelhető: Jócsák Kálmán Oradea Mare Str. Miron Pompiliu No. 1. Előfizetési ár: Fgész évre 200 lej, félévre 100 lej, negyedévre 60 lei Falvakban és gyári vagy bányakoloniákba: fele.